

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 316.7:378.018.4:81'27:159.9

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17633397>

**Культурна ідентичність та ментальне здоров'я щодо психопедагогічної
ролі сучасних лінгвістів**

Візнюк Інесса Миколаївна,

доктор психологічних наук, професор кафедри психології та соціальної роботи,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
<https://orcid.org/0000-0001-6538-774>

Тихолаз Софія Іванівна,

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри латинських мови та
медичної термінології Вінницького національного медичного університету імені
М.І. Пирогова, <https://orcid.org/0009-0002-0220-5918>

Долинний Сергій Сергійович,

доктор філософії (PhD), доцент кафедри психології та соціальної роботи, Вінницький
державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
<https://orcid.org/0000-0003-3555-5818>

Киливник Вікторія Вікторівна,

кандидат педагогічних наук, старший викладач Комунального закладу вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», <https://orcid.org/0000-0002-0770-265X>

Прийнято: 25.08.2025 | Опубліковано: 09.08.2025

Анотація. У статті досліджено взаємозв'язок між культурною ідентичністю, ментальним здоров'ям та психопедагогічною роллю сучасних лінгвістів. Розглянуто, як лінгвісти в багатомовному середовищі сприяють не лише мовному розвитку, а й емоційно-психологічній підтримці особистості. Акцентовано значення мовної експресії, етнолінгвістичної належності та комунікативної адаптації для психосоціального добробуту. Обґрунтовано міждисциплінарний підхід, що поєднує лінгвістику, психологію та педагогіку для створення інклюзивного освітнього простору. Наведено теоретичні засади та практичні моделі психопедагогічної діяльності лінгвістів у контексті культурного різноманіття. **Метою** статті є обґрунтування культурної ідентичності та ментального здоров'я щодо психопедагогічної ролі сучасних лінгвістів. **Методи.** У дослідженні взяли участь 60 студентів-філологів ВДПУ, розподілених на експериментальну та контрольну групи. Експериментальна група проходила програму психолого-педагогічного впливу (лекції, тренінги, дискусії, проєкти) протягом 6 тижнів. Оцінювання здійснювалося за авторською анкетною (три шкали) та методикою «Ідентичність – цінність – згуртованість». Для статистичного аналізу використано коефіцієнти кореляції Спірмена, Пірсона та *t*-критерій Стьюдента. **Результати.** У експериментальній групі зафіксовано достовірні позитивні зміни: зростання рівня національного саморозуміння ($p = 0,01$), соціальних очікувань ($p = 0,05$) та значимості національних цінностей ($p = 0,62$; $r = 0,68$). У контрольній групі змін не виявлено. **Висновок.** Включення національних цінностей у філологічну освіту сприяє формуванню культурної ідентичності, внутрішньої стійкості та ментального здоров'я студентів. Культурно-психологічні практики є ефективним ресурсом гуманітарної підтримки особистості в освітньому середовищі.

***Ключові слова:** мовознавці, культурна ідентичність, ментальне здоров'я, психопедагогіка, сучасна лінгвістика, міжкультурна комунікація.*

Cultural Identity and Mental Health in Relation to the Psychopedagogical Role of Modern Linguists

Inessa Vizniuk,

Doctor of Psychological Sciences, Professor of the Department of Psychology and Social Work, Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynskyi, <https://orcid.org/0000-0001-6538-7742>

Sofiya Tykholaz,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of Latin language and Medical Terminology Department, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, <https://orcid.org/0009-0002-0220-5918>

Serhii Dolynnyi,

Doctor of Philosophy (PhD), senior lecturer at the Department of Psychology and Social Work, Mykhailo Kotsiubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University, <https://orcid.org/0000-0003-3555-5818>

Viktoriia Kylyvnyk,

PhD in Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Municipal Institution of Higher Education "Vinnytsia Humanities and Pedagogical College",
<https://orcid.org/0000-0002-0770-265X>

Abstract. *The article explores the relationship between cultural identity, mental health, and the psychopedagogical role of modern linguists. It examines how linguists in a multilingual environment contribute not only to linguistic development, but also to emotional and psychological support of the individual. The importance of linguistic expression, ethnolinguistic belonging, and communicative adaptation for psychosocial well-being is emphasized. An interdisciplinary approach that combines linguistics, psychology, and pedagogy to create an inclusive educational space is substantiated. Theoretical foundations and practical models of psychopedagogical activity of linguists in the context of cultural diversity are presented. **The aim** of the article is to substantiate national values as a resource for the mental health of a future philologist in the cultural and psychological dimension. **Methods.** The study used the author's questionnaire and the modified methodology "Identity - Value - Cohesion" to assess national self-understanding, social expectations and the significance of national values among students of the Faculty of Philology of the VDPU. **Results.** Statistical analysis (Student's *t*-test) showed significant positive changes in the experimental group ($p = 0.01$; $p = 0.05$), which confirms the effectiveness of psychological and pedagogical influence. The inclusion of cultural and psychological practices in philological education contributes to the formation of national identity, internal stability and mental health of students. **Conclusion.** A philologist plays a strategic role as a carrier of humanitarian stability in the conditions of modern psychological challenges. The mental health of future philologists is formed through cultural identity, reflection and social experience, which ensures emotional stability, ethical maturity and internal integrity. The educational process, integrating humanities education, psychoeducation, and artistic interaction, contributes to the development of personal resilience and the transmission of values important for individual and collective well-being.*

Keywords: *linguists, cultural identity, mental health, psychopedagogy, modern linguistics, intercultural communication.*

Постановка проблеми. У сучасному світі, що характеризується модернізацією, міграційними процесами та міжкультурною взаємодією, питання культурної ідентичності та ментального здоров'я набувають особливої значущості. Лінгвісти, як фахівці, що працюють на перетині мови, культури та освіти, дедалі частіше виконують психопедагогічну функцію, сприяючи не лише мовному розвитку, а й формуванню особистісної цілісності, емоційного добробуту та соціальної адаптації індивідів. Психопедагогічна роль лінгвіста передбачає інтеграцію знань з психології, педагогіки та лінгвістики для створення безпечного, інклюзивного та підтримуючого мовного середовища, що особливо актуально в контексті сучасних освітніх реформ, цифрової трансформації та зростання потреб у міждисциплінарних підходах [1–15].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В контексті психопедагогічної ролі сучасних лінгвістів, наукові джерела засвідчують важливість інтеграції національних цінностей у професійну підготовку як чинника формування культурної ідентичності та ментального здоров'я. N. Lazarenko та I. Vizniuk [1] акцентують на потребі збереження національних орієнтирів у процесі професійної освіти, що забезпечує психоемоційну стійкість майбутніх фахівців. І. Візнюк, С. Долинний і Л. Токар [2] підкреслюють значення національної ідентичності як психологічної опори в умовах соціальних потрясінь, що є особливо актуальним для лінгвістів як носіїв гуманітарної рефлексії.

У дослідженні І. Візнюка та С. Долинного [3] емпатія розглядається як ключовий компонент ментального здоров'я, що формується через гуманістичні цінності, важливі для лінгвістичної професії. П. Гай-Нижник і Л. Чупрій [4]

трактують національні цінності як основу психологічної ідентичності, а В. Горбулін і А. Качинський [5] – як стратегічний ресурс формування цілісної особистості в освітньому просторі. Аналітичні матеріали до Дня української писемності та мови [6] демонструють, що присутність державної мови в публічному просторі є індикатором культурної ідентичності та психологічної безпеки, що прямо стосується лінгвістів як мовних медіаторів. Й. Дрейер [7] теоретизує символічну природу національних знаків, які слугують психокультурними опорами для філологів. О. Звездова [8] порушує питання збереження національних орієнтирів у контексті європейських цінностей, що актуалізує роль лінгвіста як культурного посередника.

Л. Калашникова [9] розкриває значення ціннісної системи для психічного здоров'я, а А. Котенський [10] – соціологічні тенденції у сфері цінностей, що формують освітнє середовище. В. Крисаченко [11, 12] аналізує типологію національних цінностей та механізми формування політичної нації, що є основою культурної ідентичності лінгвіста. М. Михальченко [13] пропонує міждисциплінарний підхід до вивчення суспільних цінностей як чинника освітньої мотивації. «Світове дослідження цінностей 2020 в Україні» [14] надає емпіричну базу для формування освітніх стратегій, а В. Соколова [15] демонструє, як українська література сприяє розвитку національної самосвідомості студентів-філологів.

Культурна ідентичність та ментальне здоров'я постають як взаємопов'язані складові психопедагогічної ролі сучасного лінгвіста. Актуальність теми зумовлена потребою інтеграції ціннісного компонента в освітні, психотерапевтичні та соціальні практики, що сприяє формуванню внутрішньої стійкості, етичної зрілості та гуманітарної відповідальності фахівця в умовах глобальних викликів [1–15]. Дослідження взаємозв'язку між культурною

ідентичністю, ментальним здоров'ям та психопедагогічною роллю сучасних лінгвістів є надзвичайно актуальним. Воно відкриває нові горизонти для гуманітарних наук, сприяє розвитку інклюзивних освітніх практик та підтримці психосоціального добробуту в умовах культурного різноманіття. Недостатньо досліджено, як лінгвісти можуть впливати на ментальне здоров'я особистості через мовні практики, етнокультурну рефлексію та символічну комунікацію в багатомовному освітньому середовищі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність наукових досліджень, присвячених окремо проблематиці культурної ідентичності та ментального здоров'я, недостатньо уваги приділено їхньому взаємозв'язку в контексті психопедагогічної ролі сучасних лінгвістів. Не дослідженим залишається питання, яким чином культурна ідентичність може виступати ресурсом психологічної стійкості та педагогічного впливу лінгвіста на освітнє середовище. Відсутні комплексні підходи до визначення ролі лінгвіста як носія цінностей, здатного інтегрувати культурний та психолого-педагогічний потенціал у формуванні гармонійної особистості студентів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування культурної ідентичності та ментального здоров'я щодо психопедагогічної ролі сучасних лінгвістів.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

1. Розкрити зміст культурної ідентичності та ментального здоров'я у контексті психопедагогічної ролі сучасних лінгвістів.
2. Проаналізувати взаємозв'язок між культурною ідентичністю, ментальною стійкістю та професійною діяльністю лінгвіста.
3. Визначити психопедагогічний потенціал сучасного лінгвіста у формуванні гармонійного освітнього середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Культурна ідентичність формує почуття належності, самоповагу та емоційну безпеку. У багатокультурному суспільстві порушення культурної самототожності (напр., у мігрантів чи білінгвів) може призвести до психоемоційного дистресу, тривожності або депресії. Саме лінгвісти, як фахівці з мовної репрезентації культурного досвіду, здатні підтримувати цілісність ідентичності через мову як інструмент самовираження. Психічне здоров'я тісно пов'язане з можливістю вільно виражати думки, почуття та переживання. Мовна експресія є потужним механізмом емоційної регуляції, інтроспекції й соціального діалогу. Лінгвісти, безпосередньо, залучені до освітніх, перекладацьких і терапевтичних практик, які створюють мовне середовище, що сприяє емоційній відкритості, прийняттю різноманітності та зменшенню психологічної стигми.

У контексті психопедагогічної ролі сучасних лінгвістів важливим є історико-теоретичний аналіз етнічної психології, запропонований І. Данилюком [5]. Автор розглядає етнічну психологію як самостійну галузь наукового знання, що досліджує вплив етнокультурних чинників на формування особистості. Такий підхід дозволяє глибше осмислити роль етнолінгвістичної належності у становленні культурної ідентичності, що є ключовим для ментального здоров'я філолога. Погляди Данилюка актуалізують потребу міждисциплінарного підходу, де лінгвістика поєднується з психологією для створення гуманітарного освітнього простору, здатного підтримувати психосоціальну стійкість особистості в умовах культурного різноманіття.

Культурна ідентичність є ключовим чинником самовизначення, що впливає на когнітивні процеси, емоційну стабільність та міжособистісну комунікацію. У багатомовному та мультикультурному середовищі лінгвісти

стають посередниками між культурами, допомагаючи зберігати автентичність, водночас сприяючи інтеграції [2, 4].

Ментальне здоров'я тісно пов'язане з мовною експресією, здатністю до самовираження та розуміння себе й інших. Лінгвісти, які працюють у сфері освіти, перекладу, медіа чи терапії, можуть відігравати критичну роль у підтримці психоемоційного балансу, особливо серед представників вразливих груп – мігрантів, дітей-білінгвів, осіб з мовними порушеннями [1, 3].

В сучасному контексті психопедагогіка виходить за межі класичної педагогіки, інтегруючи психологічну підтримку в процеси навчання й комунікації. Лінгвісти, компетентні в культурній експресії, когнітивних моделях розвитку та емоційному інтелекті, є посередниками між навчанням і психічним добробутом особистості. Умови соціальної інтеграції, національної політики, освітніх трансформацій та цифрової комунікації – все це вимагає міждисциплінарного підходу. Саме тому, сучасний лінгвіст нині є не лише мовознавцем, а мультифункціональним фахівцем, що поєднує елементи культурної грамотності, психоосвітньої підтримки та комунікативної етики [2, 3].

Врешті, синергія між культурною ідентичністю, ментальним здоров'ям та психопедагогічною роллю лінгвіста дозволяє не лише глибше зрозуміти людину у мовному і соціальному контексті, а й створити гуманістичні освітні та комунікативні практики, що підкреслює актуальність теми в сфері освіти, психології, лінгвістики та соціокультурного розвитку. Можливість висловлювати свої думки, емоції та культурну належність через мову критично впливає на психоемоційний стан особистості. Особливо це стосується мігрантів, білінгвів, осіб із порушеннями мовлення. Лінгвісти можуть створювати підтримуюче мовне середовище, яке сприяє емоційній відкритості, подоланню ізоляції та розвитку позитивної ідентичності [1, 2, 4].

В сучасній освіті лінгвісти відіграють роль педагогів, наставників і фасилітаторів міжкультурного порозуміння. Вони інтегрують психологічні знання для врахування емоційних потреб учнів або клієнтів, особливо у вразливих соціальних групах. Такий підхід базується на гуманістичній педагогіці, де мовне навчання супроводжується емоційною підтримкою (рис. 1).

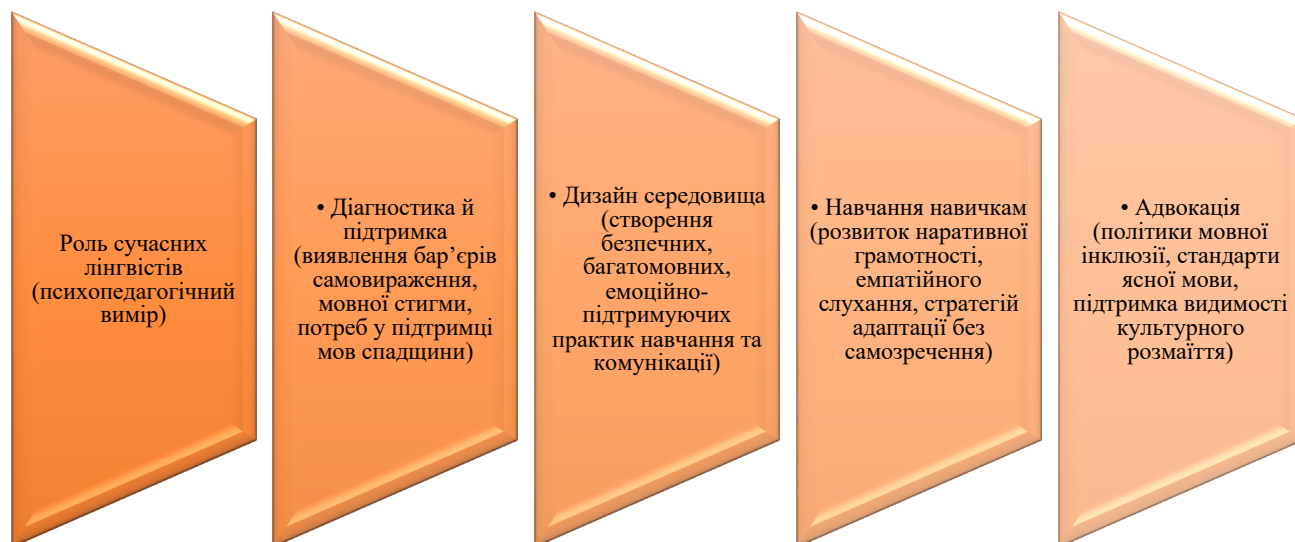

Рис. 1. Роль сучасних лінгвістів у психопедагогічному вимірі

Мовна підтримка, яка враховує культурні особливості, сприяє формуванню психологічної стійкості, адаптаційної гнучкості та здатності до саморефлексії. Лінгвісти, як медіатори між мовою і досвідом, сприяють розвитку внутрішнього ресурсу особистості в умовах соціальних змін та стресових середовищ [1, 4].

Отож, працюючи у багатомовному та мультикультурному середовищі, лінгвісти виконують не лише лінгвістичну, а й важливу психопедагогічну місію. Вони створюють умови для збереження культурної ідентичності, вираження емоцій, адаптації до нового середовища та розвитку внутрішньої гармонії.

З огляду на соціально-психологічну складність мовного середовища, у якому здійснюється освітній процес, роль лінгвіста набуває мультифункціонального значення. Саме через мовне посередництво формуються

не лише комунікативні навички, але й світоглядні орієнтири особистості. Тому логічним є звернення до емпіричних даних, які підтверджують наявність глибоких зв'язків між мовно-культурною практикою та формуванням національної самосвідомості. Згідно цього проведено порівняльний аналіз студентських показників, які є не лише засобом верифікації теоретичних положень, а й демонструють реальний вплив психопедагогічної складової лінгвістичної діяльності в академічному контексті. Таке поєднання практики й наукового аналізу дає змогу аргументовано перейти від загального опису функцій лінгвіста до конкретних даних, що підтверджують значущість їхнього внеску щодо формування особистісної ідентичності студентів [2, 4].

Методологія дослідження підтвердила ефективність культурно-психологічного впливу на формування національної самосвідомості, що позитивно корелює з ментальним здоров'ям студентів-філологів. Включення національних цінностей у навчальний процес сприяє розвитку внутрішньої стійкості, впевненості та соціальної згуртованості.

У дослідженні взяли участь 60 студентів II–IV курсів філологічного факультету ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, розподілених на експериментальну ($n = 30$) та контрольну ($n = 30$) групи. Експериментальна група проходила програму психолого-педагогічного впливу, що тривала 6 тижнів і включала лекції, тренінги, літературні дискусії та групові проєкти. Оцінювання здійснювалося за авторською анкетною (три шкали: національне саморозуміння, соціальні очікування, значимість національних цінностей) та методикою «Ідентичність – цінність – згуртованість». Статистичний аналіз із застосуванням коефіцієнта кореляції Спірмена та Пірсона підтвердив достовірні позитивні взаємозв'язки між участю студентів у психолого-педагогічній програмі та зростанням рівня національної самосвідомості, соціальних очікувань і

значимості національних цінностей. У експериментальній групі зафіксовано помірну та сильну кореляцію (ρ Спірмена = 0,62; r Пірсона = 0,68; $p < 0,01$), що свідчить про ефективність культурно-психологічного впливу. У контрольній групі статистично значущих змін не виявлено, що підтверджує роль цілеспрямованого педагогічного втручання у формуванні культурної ідентичності та ментального здоров'я студентів-філологів.

Результати засвідчують, що інтеграція національних цінностей у філологічну освіту сприяє глибшому осмисленню культурної ідентичності та зміцненню ментального здоров'я студентів. Національні орієнтири виступають потужним ресурсом гуманітарної підтримки особистості в освітньому середовищі. Результати порівняльного аналізу показників національної самосвідомості студентів експериментальної та контрольної груп філологічного факультету ВДПУ імені Михайла Коцюбинського засвідчили наявність статистично значущих кореляцій між значимістю нації для особистісної ідентичності та ключовими когнітивно-емоційними компонентами самосвідомості. Підвищені показники в експериментальній групі свідчать про позитивний вплив цілеспрямованих освітніх інтервенцій, орієнтованих на розвиток етнолінгвістичної приналежності, почуття відповідальності за націю та національного самоприйняття (табл. 1). Показники демонструють кореляційний зв'язок між значимістю нації для особистої ідентичності та іншими когнітивно-емоційними компонентами національної самосвідомості. Високий рівень значущості ($p\text{-level} = 0,01$) підтверджує статистичну значущість взаємозв'язків, тобто ці кореляції не випадкові.

Таблиця 1

Компоненти національної самосвідомості майбутніх філологів

№	Компонент	r	Інтерпретація
1	Представництво нації («Я є частиною...»)	0,312 (Спірмена)	Помірна позитивна кореляція (ідентифікація з нацією зростає разом з її значимістю)
2	Відповідальність за націю	0,334 (Спірмена)	Підсилює громадянську складову ідентичності (нація сприймається не лише як джерело, але як зона впливу)
3	Почуття гордості	0,321 (Спірмена)	Емоційне прийняття національної ідентичності є важливим маркером самосприйняття
4	Національна аутосимпатія	0,317 (Пірсона)	Відчуття «мені подобається моя національна належність» є ключем до позитивної самооцінки в межах ідентичності
5	Очікуване відношення інших	0,309 (Пірсона)	Соціальна рефлексія (важливість нації корелює з тим, як очікується, що інші будуть її сприймати)
6	Національний самоінтерес	0,315 (Пірсона)	Найвищий рівень серед кореляцій (інтерес до процвітання нації особливо тісно пов'язаний із значенням ідентичності)
7	Самоприйняття	0,355 (Пірсона)	Найсильніший позитивний зв'язок (прийняття себе як представника нації як потужна основа ідентичності)
8	Самозвинувачення	-0,305 (Пірсона)	Єдина негативна кореляція (коли значимість нації висока, рівень самозвинувачення знижується як ознака психологічного захисту і прийняття)

Відповідно до показників у таблиці 1, емоційні аспекти (гордість, аутосимпатія, самоприйняття) мають найбільший вплив на якість переживання національної ідентичності в майбутніх філологів (0,321; 0,317; 0,355). Нормативна складова (відповідальність, самоінтерес) вказує на інтеграцію етичного та мотиваційного змісту ідентичності особистості студента (0,334 і 0,315). Негативна кореляція з самозвинуваченням (-0,305) підтверджує, що

висока значимість нації для ідентичності як захисний фактор для психосоціального добробуту. Соціальні очікування відіграють помітну роль, але менш виражені ніж внутрішні механізми.

Виявлені зв'язки між значимістю нації, почуттям гордості, самоінтересом та аутосимпатією підтверджують, що національна самосвідомість є багатовимірною категорією, тісно інтегрованою в структуру особистісної ідентичності. Негативна кореляція з самозвинуваченням підкреслює потенціал ідентичнісної підтримки як ресурсу психологічної стійкості. Отримані дані слугують основою для формування психопедагогічних стратегій у закладах вищої освіти, що спрямовані на зміцнення національної самосвідомості студентів як важливого чинника їхнього психосоціального добробуту.

Таким чином, психосоціальний добробут тримається на відчутті «я є, мене чують і я можу бути собою серед інших». Мовна експресія, етнолінгвістична належність і комунікативна адаптація – три взаємопов'язані механізми, що забезпечують саме самовираження, приналежність і ефективну взаємодію.

Мовна експресія як інструмент емоційної регуляції та суб'єктності зумовлена емоційною регуляцією крізь вербалізацію, наративною цілісністю і сенсом, соціальною підтримкою та ризиками замовчування. Називання емоцій і досвіду знижує напругу, структурує переживання й повертає відчуття контролю. Мовна експресія працює як «психічний контейнер», який безпечно утримує сильні стани. Створення особистісного наративу (усного чи письмового) інтегрує травматичні події, запобігає розщепленню досвіду й підтримує самооцінку. Виражені словами потреби краще розкривають емпатію; мовна відкритість зменшує ізоляцію і підвищує готовність звертатися за допомогою. Хронічне пригнічення мовлення значуще посилює тривогу, соматизацію та відчуття відчуження. Отож, практичні кроки лінгвістів такі як рефлексивне письмо, наративні завдання, безоцінні діалоги,

вправи на «афект-лейблінг», мультижанрове самовираження (поезія, сторітелінг, медіатексти) сприяють розвитку мовної експресії як інструменту емоційної регуляції та суб'єктності [1, 3].

Етнолінгвістична належність в формуванні особистості мовознавця є джерелом гідності, безпеки та стійкості, що обумовлює ідентичність і гідність, підтверджує право говорити «своєю» мовою закорінює відчуття власної цінності й історичної ментальності. Зменшення акультураційного стресу зумовлено визнанням етнолінгвістичної приналежності, що знижує досвід дискримінації, полегшує інтеграцію без самозречення. Соціальний капітал в контексті інтерпретації отриманого досвіду та спільна мова підсилюють довіру, взаємну підтримку й колективну ефективність, що прямо корелює з добробутом. Етнолінгвістична життєздатність ґрунтується на публічності й інституційній підтримці мови меншин, підвищуючи почуття безпеки й перспективи [2, 3].

Практичні кроки лінгвістів такі як інклюзивні програми з підтримки мов національної спадщини, нормалізація код-міксингу, зумовлені культурними наративами у навчальних матеріалах та етичними стандартами недискримінації.

Інтегральний підхід до оцінювання психосоціального добробуту через систему індикаторів – психологічних, соціальних та комунікативних – забезпечує багатоаспектне розуміння впливу мовно-культурних чинників на внутрішню стабільність особистості. *Психологічні показники* (тривога, депресія, сенс життя, суб'єктивний контроль, резилієнтність) відображають рівень емоційної адаптації та суб'єктності. *Соціальні* (приналежність, дискримінація, мережа підтримки) – вказують на ефективність інтеграції в соціальне поле та захищеність індивіда. *Комунікативні* (самовираження, комфорт у L1((first language))/L2(second language), стилістична гнучкість, взаємодія з інституціями) – репрезентують якість міжособистісного зв'язку та культурну компетентність [1, 4].

Таке тривимірне бачення дозволяє формувати практичні інструменти для психолого-педагогічного супроводу у багатомовному середовищі, зокрема в освітніх і реабілітаційних практиках, орієнтованих на збереження ідентичності та розвиток емоційної грамотності.

Висновки. Таким чином, комунікативна адаптація сучасних лінгвістів є екзистенційним містком між людиною і середовищем щодо зниження конфліктності та тривоги. Гнучке налаштування реєстрів, стилів і прагматики зменшує непорозуміння та соціальні мікростресори. Доступ до ресурсів спричиняє адекватну адаптацію (без самонівелювання) і покращує взаємодію з соціальними інститутами такими як освіта, охорона здоров'я, державні послуги тощо. Двостороння відповідальність зумовлена адаптацією самого індивіда до нормативів інституції (лінгвістично прості тексти, багатомовна навігація, культурна чутливість). Навчання стилістичній гнучкості, медіації, комунікативним стратегіям у конфліктах спрямоване на розробку зрозумілих багатомовних матеріалів, фасилітацію діалогу «меншина – більшість».

Синергія мовної експресії, етнолінгвістичної належності та комунікативної адаптації становить системну основу для підтримки психосоціального добробуту особистості в умовах культурного різноманіття та соціальних трансформацій. Мовна експресія сприяє інтеграції емоційного досвіду й формуванню наративної суб'єктності, етнолінгвістична належність – закріплює відчуття гідності та приналежності, а комунікативна адаптація – забезпечує доступ до соціальних ресурсів без ризику втрати ідентичності. Узгоджене функціонування цих компонентів зміцнює психологічну резилієнтність, посилює соціальну інтеграцію та підвищує життєву ефективність, що у комплексі формує стійке поле психоемоційної підтримки, особливо важливе для сучасної молоді у багатомовному та мультикультурному середовищі.

Список використаних джерел

1. Lazarenko N., Vizniuk I. Monitorynh zabezpechennia yakosti profesiinoi osvity pedahohiv v konteksti yevrointehratsii. *Comparative Professional Pedagogy*, 2023. №13(1). P. 11–19. DOI <https://doi.org/10.51217/cpp.2023.1.2>
2. Візнюк І. М., Долинний С. С., Токар Л. П. Формування особистості в контексті становлення самостійності підлітків в умовах воєнного стану. *Перспективи та інновації науки*, 2023. Вип. 16(34). С. 409–418.
3. Візнюк І., Долинний С. Вплив сімейного виховання на розвиток емпатії в здобувачів освіти. *Перспективи та інновації науки*, 2023. Вип. 7(22). С. 7–11.
4. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки: монографія. Київ: НІСД, 2010. 288 с.
5. Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового знання: історикотеоретичний вимір : монографія. К. : САММІТ-КНИГА, 2010. 432 с.
6. День української писемності та мови 2021: чи стає державної мови більше у публічному просторі? URL: <https://surl.li/gpiefz>
7. Дрейер Й. Символ і теорія життєсвіту: «Трансценденції життєсвіту і подолання їх за посередництвом знаків і символів». *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2011. № 3. С. 3–25.
8. Звєздова О. Популяризація європейських цінностей як завдання культурної політики Європейського Союзу в Україні. *Європейські історичні студії*. 2000. № 15. С. 41–49.
9. Калашникова Л. В. Розуміння сутності психічного здоров'я в контексті комплексного підходу. *Наукові записки ЦДУ ім. Володимира Винниченка. Серія : Психологія : зб. наук. праць / ред. кол. : Гура Т. Є. [та ін.]. Кропивницький : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 1(3). С. 74-82. DOI <https://doi.org/10.32782/cusu-psy-2024-1-10>*

10. Котенський А. Дослідники назвали нові головні цінності українців.
URL: <https://surli.cc/hmdhqd>
11. Крисаченко В. Національні цінності України: сутність, розмаїття, консолідаційний потенціал. Актуальне українознавство. Українознавство, 2022. Вип. 1(82). 28–50
12. Крисаченко В. С. Механізм формування класичних політичних націй. Українська політична нація: генеза, стан, перспективи / за ред. В. С. Крисаченка. Київ: НІСД, 2004. С. 71–87.
13. Михальченко М. І. Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних вимірах. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. 336 с.
14. Світове дослідження цінностей 2020 в Україні / кер. досл. О. М. Балакірєва. Київ: Український центр дослідження політики, 2020. 214 с.
15. Соколова В. Ф. Психологічні особливості розвитку національної самосвідомості студентської молоді засобами української літератури: автореф. дис. ...канд. психол. наук : спец. 19.00.07. Івано-Франківськ, 2009. 20 с.